

KJÆRE

VALPEKJØPER.

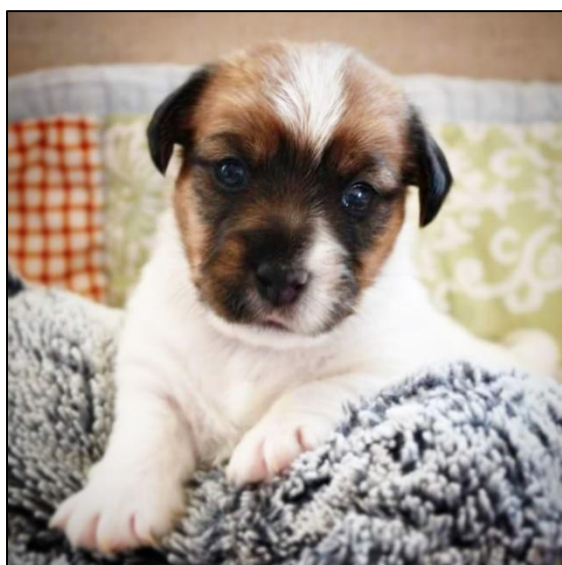
VURDERER DU Å KJØPE HUND?

Her er i så fall litt nyttig info som jeg håper du tar deg tid til å lese igjennom. Kanskje setter det i gang noen tankeprosesser, eller at du finner nyttige tips på veien?

Solveig Naadland
www.marklivet.com

Vurderer du å kjøpe valp?

Her er i så fall litt nyttig info som jeg håper du tar deg tid til å lese gjennom. Kanskje setter det i gang noen tankeprosesser, eller at du finner nyttige tips på veien?

Skal, skal ikke?

Hvilken rase har du valgt deg, og hvorfor? Når man velger seg en rase er det viktig at man ikke velger utelukkende på grunn av utseende. Når man skal leve med en hund i 15 år er det mye som betyr mer enn at man synes hunden er pen å se på. De ulike rasene har

mange forskjellige egenskaper, bruksområder og behov. Sørg for at du velger en rase som passer til din livsstil. Tenk blant annet på følgende:

- Hva skal du bruke hunden til? Ønsker du utelukkende en tur og familiehund - i så fall hvor lange turer vil du at hunden skal kunne være med på? Ønsker du å jakte med hunden, eller prøve deg innen annen hundesport?
- Hvilket aktivitetsnivå vil du at hunden skal ha? Noen raser har høyt behov for både fysiske- og mentale stimuli, mens andre krever mindre. Hvordan er ditt eget aktivitetsnivå? Liker du helst rolige kvelder på sofaen, og vil ha en hund til å holde deg med selskap der, eller trives du best når du holder deg i aktivitet og ønsker en hund som klarer et par joggetimer ute i marka, eller kanskje "ja, takk" til begge deler? Med andre ord: Ikke kjøp en hund med stort aktivitetsbehov om du ikke har tenkt å aktivisere den i det hele tatt.
- Hvordan bor du? Bor du i blokk, eller hus med hage? Leie eller eie? Passer det, og har du lov til å bo med hund der? Bor du landlig, eller

midt i byen? Hvordan er det med turmuligheter?

- Har du barn? Hvordan tror du det blir for dem å få en hund i hus? Hvilke forventninger har de voksne og barna i familien om det å få hund? Er du sikker på at ingen i familien er allergisk mot hund?

Videre er tid er et viktig stikkord når man vurderer å kjøpe hund. Har du nok tid til å ta deg av en hund? Jobber begge de voksne i familien fulle uker med arbeidstid fra 8 til 16, og i tillegg litt kjøring i begge ender? Har dere kanskje hobbyer eller aktiviteter som fyller ettermiddagene, eller barn som skal kjøres hit og dit på trening? Når skal dere da bruke tid på hunden? Hvordan skal dere løse valpetiden når valpen er for liten til å være hjemme alene mange timer i strekk? Kan dere ta valpen med på jobb, ta ferie, jobbe redusert eller ha hjemmekontor? Det første året med valp i hus er det mange hensyn som må tas og

rutiner som må tilrettelegges. Husk at tiden og arbeidet du investerer i hunden det første året, har du det mangedobbelte igjen for resten av hundens levetid. Du får den hunden du fortjener.

Veien videre.

Når du har tenkt igjennom ditt eget aktivitetsnivå, livsstil, familie –og boforhold, samt hva du ønsker å bruke hunden til har du kommet en god bit på vei. Kanskje har du kommet frem til at akkurat nå muligens ikke er riktig tidspunkt for å kjøpe hund allikevel, eller kanskje har du tenkt igjennom det hele og sitter igjen med følelsen "dette vil jeg, og dette skal gå bra!". I så fall møter du straks på nye ting som må tenkes over, og valg som må tas.

Nå har du kanskje bestemt deg for rase, og jeg håper selvfølgelig du velger å kjøpe en valp som er registrert i Norsk Kennel Klub (NKK), helsesjekket, ormebehandlet og vaksinert. Jeg håper også at du kjøper valp fra en kunnskapsrik oppdretter, som benytter friske og rasetypiske hunder i avl og som følger NKK's etiske retningslinjer. Og hvor finner du frem til disse oppdretterne?

Besøk raseklubbene på nett. De fleste raser har hjemmesider med linker til registrerte oppdrettere innad i rasen. Raseklubbene har også ofte valpeformidlere som kan henvise deg videre til oppdrettere som har kull, eller planlegger kull i nær fremtid.

Besøk utstillinger og stevner! Her møter oppdrettere og «hundefolk» opp for å vise frem og konkurrere med hundene sine. Ta kontakt og snakk med dem for å få mer info om rasen, tips og råd, og kanskje en henvisning til en oppdretter som planlegger valper. Bruk god tid for å finne frem til «den rette» oppdretteren. Besøk hjemmesider, ta noen telefoner og snakk med andre som eier rasen du ønsker.

Finn.no kan brukes til mye rart, inkludert det å finne en firbeint venn. Finn.no er en hundejungel, og inneholder annonser både fra seriøse og dyktige oppdrettere, og oppdrettere som man absolutt burde styre unna.

Vær kritisk!

Det er viktig at du som valpekjøper tar ansvar for ditt eget valg. Still spørsmål både ved oppdretters erfaring, kunnskap og avlsmål. Spør også om foreldredyrene, om rasen har krav om helsetesting, har oppdretter fått testet avlshundene før de ble benyttet i avl?

Hvordan gemytt har foreldrene; er de aktive eller rolige, har de mye jaktinstinkt eller vist aggressive tegn? Er det gode familiehunder, og fungerer de godt i flokk (om oppdretter har flere hunder)? Hvordan bor hundene, og under hvilke forhold skal valpene vokse opp? I stua, i en fjøs, i kennel? Mulighetene er mange. Forvent at oppdretter skal svare. Får du ikke gode svar bør det lyse i en varselampe.

Ut over at du selv skal stille spørsmål, skal du også forvente at oppdretter skal stille spørsmål og være kritisk til deg som valpekjøper. Vær glad for dette, og vær forberedt på å svare! En seriøs oppdretter som ønsker det beste for valpene sine, bryr seg om hvem de selger valpene til. De vil ønske å bli kjent med deg, vite hvor du bor, vite hvilken erfaring du har fra før, hvorfor du har valgt akkurat denne rasen, hva du skal bruke hunden til, og så videre! I tillegg vil de nok be deg hjem på besøk for å hilse på, når valpene er blitt gamle

nok til å ta imot besøk. Møt opp, og hold kontakt! Jeg personlig setter pris på at valpekjøperne skriver mail eller tar en telefon med jevne mellomrom i ventetiden. Da vet jeg at de bryr seg, ønsker en dialog og at de ser frem til –og forbereder seg til å få valpen i hus.

Så da ble det valp da, Gratulerer!

Så var brått hentedagen her. Er du godt forberedt? Er huset valpesikkert, og nødvendig utstyr kjøpt inn? Har du ordnet deg fri fra jobb, og satt av nok tid til sosialisering, renslighetstrening og "hjemme alene trening"? Har du fått nødvendig informasjon fra oppdretter, eller har du flere spørsmål? Ikke vær redd for å

spørre! Har dere hatt familiemøte, slik at både voksne og barn har avklart forventningene rundt det å få hund i hus? Hvordan vil dere ha det? Skal hunden sove i stua, eller på soverommet, hvem skal ha ansvar for hva?

De første nettene i nytt hjem.

Tenk på at det er en stor omveltning for valpen å flytte ifra det hjemmet den kjenner, vekk fra mor og søsken, og inn i et nytt hjem. Heldigvis er valper svært tilpasningsdyktige, og de vil om forholdene legges til rette, raskt finne sin plass i den nye familien.

De første nettene bør en voksen sove sammen med valpen. Nattburet kan enten tas inn på soverommet, eller man kan for eksempel legge seg på en madrass ute i stua der buret står. Det viktige er at valpen føler at det er noen til stede, og at den ikke blir etterlatt helt til seg selv. Noen valper sover hele natten igjennom, mens andre må ut å lufte seg et par ganger i løpet av natten. Et godt råd er å ikke gi kveldsmaten for tett inntil legging, slik at valpen får god tid til å fordøye å lufte seg godt. Om valpen skal ut å lufte seg i løpet av natten er det lurt å ha klærne liggende

klar, slik at man raskt kan få dem på seg for å så bære valpen ut. Om du slipper valpen ut av buret, for å så starte påkledningen har den garantert tisset på gulvet før du rekker å få den ut av ytterdøra.

Måltider og fôring.

De fleste valper er vant til å få 3-4 måltider fordelt ut over dagen når de flytter fra oppdretter. Noen valper er vant til å få litt vann på foret, mens andre spiser fôret tørt. Forhør deg med oppdretter hvilken fôrtype og hvilke rutiner den er vant med. Noen oppdrettere sender med fôr når valpen hentes slik at den skal ha mat til de første dagene etter levering. Det anbefales ikke å bytte fôrtype rett etter at valpen har flyttet til nytt hjem. Da er det nok nytt som skjer som vil påvirke valpen, og et fôrbytte i dette tidsrommet vil ikke være gunstig.

Det er vanlig at valpen kan få et «appetittdropp» rett etter at den har flyttet fra oppdretter. Grunnen til dette er som oftest nye fôringsrutiner, stress, samt at valpen ikke lengre har matkonkurransen fra de andre valpene i kullet. Det er med andre ord vanlig at valpen ikke spiser opp all maten man tilbyr den første tiden. Dette er

noe som vil gå seg til etter hvert som valpen blir kjent og trygg i sitt nye hjem. Sørg for å tilby valpen mat med jevne mellomrom i løpet av dagen (3-4 ganger). La den få ro til å spise, og la maten stå fremme i 15-20 minutter. Det valpen ikke har spist opp i løpet av denne tiden fjernes, og valpen får ikke tilbud om ny mat før ved neste fôring. Om man lar maten stå fremme hele tiden vil den gode lukten som skal bidra til god appetitt forsvinne, i tillegg om valpen går og småspiser litt og litt vil den aldri rekke å bli skikkelig sulten, og matinntaket totalt i døgnet kan bli for lavt.

I perioder der det blir gitt mye godbiter på grunn av trening er det viktig å kutte ned på dagsrasjonen med hundefôr. Får valpen masse godbiter på toppen av den vanlige

rasjonen ender man opp med en tykk valp.

Hvor mange gram hundefôr valpen skal ha per dag varierer fra rase til rase, og innad i rasen kan det variere avhengig av alder, energi- og aktivitetsnivå. Bak på de fleste fôrsekker finnes det en pekepinn man kan følge, men det viktigste er at valpen er i korrekt hold, altså at den ikke er for tynn eller tykk.

Trening og sosialisering.

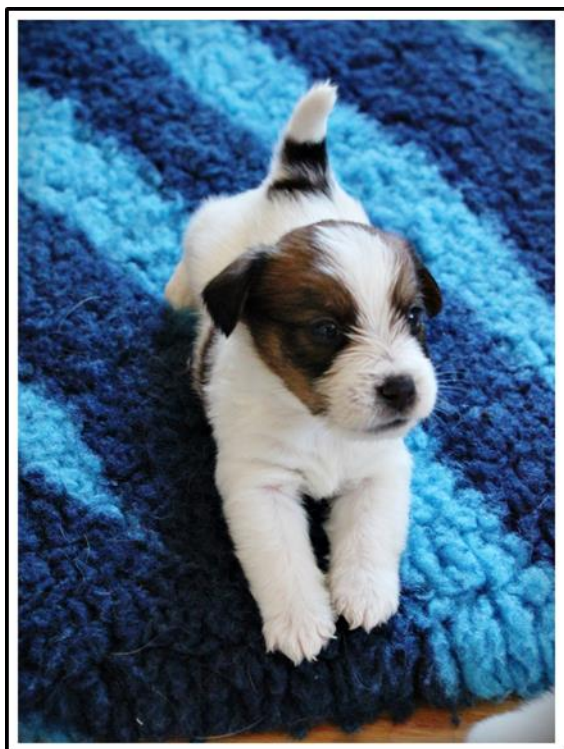
Den første tiden med ny valp i hus er det mye som skjer, både for valpen og familien. Valpen skal inkluderes og bli trygg i familien, nye rutiner skal jobbes inn, og trening og videre sosialisering skal igangsettes.

Uansett hvilken erfaring man har med hund fra før, så anbefaler jeg at alle mine valpekjøpere går på valpekurs og grunnkurs sammen med den nye valpen. Alle hunder er forskjellig, og metodene som har blitt brukt på tidligere hunder trenger ikke være de riktige metodene å bruke på den nye hunden. I tillegg til å få individuell oppfølging og gode treningstips, er kursene er fin mulighet til å

sosialisere valpen med jevngamle hunder. I de fleste tilfeller er 4-5 måneders alder en fin alder for å starte på kurs.

Før man kommer så langt at man skal starte på kurs er det mye man kan gjøre hjemme. Husk at all trening skal være en positiv opplevelse for valpen. Bruk motiverende energi og stemme, og ikke ha for høye forhåpninger til valpen. Alt må læres, til og med hva ordet «nei» betyr. Av erfaring vet jeg at ferske valpekjøpere bruker ordet «nei» oftere enn noe annet ord. Ordet i seg selv har ingen betydning for valpen, men hvilken tone du sier det i og hvilket kroppsspråk du bruker har derimot alt og si. Valpen din fokuserer på kroppsspråk, ansiktsmimikk, tone og energi. Den leser deg med andre ord som en åpen bok. Ha dette i bakholdet!

Innkjøpsliste.

Når man får valp i hus trenger man en del utstyr. Det er mye å velge imellom, men en grei regel kan være å tenke kvalitet foran kvantitet. Til små valper har jeg alltid anbefalt valpesele fremfor halsbånd. Årsaken til dette er for det første at om valpen for eksempel blir skremt, er det fort gjort å vri seg ut av et halsbånd og løpe vekk. Skjer det, kan den raskt havne på en trafikkert vei eller i en annen farlig situasjon. For det andre leveres ikke valper ferdig trent til å «gå pent» i bånd. Dette medfører en del rykk, napp og bråstopp som kan påføre valpen nakke- og ryggskader. Jeg anbefaler derfor at man kjøper en god sele med gode tilpasningsmuligheter, som sitter godt på valpens kropp.

Bortsett fra sele, trenger man et godt leiebånd, gjerne et med god lengde men som ikke er for tungt (gjelder særlig valper av små rase). Et lett skinn eller nylonbånd pleier å fungere godt. Kjøp også gjerne en langline som kan brukes når innkalling skal trenes inn, eller at hunden skal få bevege seg friere i et område der det ikke er trygt å løpe løs.

Bur til hus og bil bør man også ha. Valpegrind kan også være et godt alternativ til bur innendørs. Det som er

Når du skal lære valpen kommandoer er det lurt å starte i det små. Start lett, tren korte økter, gjør repetisjoner, ta pauser, ikke tren på for mange elementer samtidig, vær tydelig og sørg for at du gir valpen mulighet til å forstå hva du ønsker av den, ha det gøy og vær raus med rosen!

Videre er riktig sosialisering viktig for et lykkelig hundeliv. La valpen ta del i det daglige familielivet, la den sosialisere seg med andre hunder og la den utforske nye områder og miljøer. Det er eiers ansvar å skape en trygg hund som fungerer godt i hverdagen. Sett av tid til miljøtrening -og sosialisering, gå på kurs, og ha i bakhodet at du former din egen hund, og at du får den hunden du fortjener.

viktig et at valpen har et trygt sted å oppholde seg på når man ikke er til stede, slik at valpen, som enda ikke vet sitt eget beste, ikke spiser i seg farlige ting, gnager på ledninger, setter seg fast eller får noe over seg. I bil bør hunden bestandig oppholde seg i et sikkert bur som er godt festet i bilen. Underlaget som valpen skal ligge på i buret bør tåle å bli vasket på 60 grader.

Når det gjelder mat får man vanligvis med kjent valpefôr fra oppdretter ved levering, slik at man har mat til valpen de første dagene. Ut over dette skal man motta informasjon fra oppdretter om fôringsrutiner, mengde og fôrtype.

Godbiter og tyggepinner er også godt å ha! Bruk godbiter som er beregnet på hunder. Ikke gi valpen menneskemat som belønning eller tilleggsfôr. Menneskemat er ofte tilsatt store mengder salt og sukker som ikke er bra for hunden. I tillegg er det en rekke matvarer som er direkte giftig for hunden.

Valpen bør også få sin egen vann- og matskål. Man gjør lurt i å investere i et solid materiale som metall eller keramikk.

Videre er leker fint å ha, og kjøp gjerne noen som tåler litt røff behandling. Valpetennene er skarpe og kjevne vil etter hvert vokse seg sterke. Leker kan dermed ha svært kort levetid. Tauleker, eller leker i

rågummi og nylon pleier å vare en stund (om man er heldig). Pass på at man ikke gir valpen leker hvor den kan gnage av skarpe biter, som den deretter spiser eller setter fast i halsen.

Til stell og pleie vil man avhengig av rase ha behov for kam, børster, sakser og trimmeutstyr. Forhør deg med oppdretter om hvilket utstyr som anbefales, og forhør deg om opplæring i pelsstell. Ut over utstyr til pels må man også ha en god klosaks. Kjøp gjerne en med så smal avbiterflate som mulig, slik at valpen får minst mulig press på klørne sine ved klipping. Etter hvert som valpen blir voksen og klørne større og hardere kan man gå til innkjøp av en kraftigere tang om det er behov for det.

Hunden trenger svært sjelden shamponering. Det er kun når den har gnidd seg i noe skikkelig ulurt. Ellers holder det som oftest å dusje hunden i lunket vann. Skal man først bruke shampo anbefaler jeg også å bruke balsam, og kjøp produkter som er tilpasset hundens pelstype.

Lykke til!